

Có những ngày tôi đi kiểm tra mái và thấy các tấm pin vẫn "nằm đó", mặt kính sạch sẽ, bóng đổ không có, mưa vừa tạnh. Nhưng khi xem dữ liệu sản lượng trên app giám sát, con số tụt xuống rõ ràng so với những tuần trước. Nhiều người gọi đó là "hệ bị yếu". Thực ra, "yếu" là cảm nhận, còn nguyên nhân thường là một chuỗi dấu hiệu nhỏ. Kiểm tra suy giảm hiệu suất của hệ điện năng lượng mặt trời giống như lần theo vết nứt trên kính xe, nhìn không ra ngay nhưng càng để lâu càng tệ.

Bài viết này tập trung vào cách kiểm tra thực tế để tìm ra nơi suy giảm, từ mức hệ thống đến từng chuỗi (string), đồng thời nói thẳng về các bẫy hay gặp khi tự đo tự xem.

Khi nào gọi là "suy giảm" và nên so theo gì?

Trước khi cầm đồng hồ, bạn cần định nghĩa hiện tượng. Một vài ngày nắng thay đổi, mây nhiều, nhiệt độ tăng, lượng giờ bức xạ giảm, sản lượng sẽ dao động. Suy giảm hiệu suất đáng quan tâm thường thể hiện qua so sánh theo chu kỳ đủ dài.

Tôi thường dùng ba mốc để không tự đánh lừa mình:

- So sánh theo tuần với cùng điều kiện mùa vụ (ví dụ quý 2 năm nay so với quý 2 năm ngoái).

- So sánh theo ngày cùng “khung nắng” (một ngày trời nhiều mây thì không thể so trực tiếp với ngày nắng gắt).
- So sánh theo thông số hiệu suất nội tại của inverter, không chỉ nhìn kWh.

Nếu hệ có giám sát theo MPPT, theo dòng và theo điện áp string, thì dấu hiệu thường hiện rất sớm. Ngược lại, nếu chỉ có tổng kWh, đôi khi phải chờ đủ dữ liệu mới nhận ra xu hướng.

Một quy tắc kinh nghiệm của tôi: nếu sản lượng trung bình ngày (theo cùng số giờ nắng thực tế) giảm liên tục từ vài tuần trở lên, hoặc tỷ lệ sụt so với cùng giai đoạn vượt ngưỡng biến thiên thời tiết bình thường tại vị trí lắp đặt, khi đó mới nên coi là suy giảm thực sự. Ngưỡng cụ thể phụ thuộc thiết kế và mức độ giám sát, nhưng bạn có thể bắt đầu bằng quan sát xu hướng chứ đừng bám một con số đơn lẻ.

Dấu hiệu sớm trên màn hình inverter và app giám sát

Hệ điện năng lượng mặt trời hiện đại thường cho ra nhiều lớp dữ liệu. Khi suy giảm, các thay đổi hay gặp không chỉ ở kWh, mà ở cách inverter “làm việc”:

1) Công suất cực đại giảm

Ngày vẫn có nắng nhưng đỉnh công suất Pmax thấp hơn trước. Đây là tín hiệu mạnh. Với cùng hướng mái, cùng số tấm, cùng cấu hình, Pmax giảm thường liên quan tới một phần chuỗi hoạt động kém, hoặc có vấn đề về điện trở, kết nối, hoặc lỗi MPPT.

2) MPPT lệch thường xuyên

Nếu inverter có nhiều MPPT và trước đó hai bên cân nhau, nay một MPPT luôn “chết sớm” hoặc điện áp vận hành lệch hẳn. Nhiều trường hợp hóa ra chỉ là một string bị che bóng thường trực, hoặc một junction box bị nước xâm nhập làm tăng suy hao.

3) Sản lượng đầu giờ hoặc cuối giờ thay đổi

Che bóng thường tạo hiệu ứng “đỉnh bị cắt” hoặc “bị muộn sớm”. Nếu bạn thấy đường công suất buổi sáng giảm hơn trước dù trưa vẫn ổn, hãy nghĩ đến bóng cây, bóng vật cản mới xuất hiện, hoặc độ bám bụi khác nhau theo hướng gió.

4) Lịch sử lỗi (fault) lặp lại

Inverter đôi khi ghi log cảnh báo: quá nhiệt, lỗi cách điện, giới hạn do điện áp, hoặc sự cố liên quan đến kết nối DC. Chỉ cần xuất hiện đều đặn vài mã lỗi trong cùng điều kiện, nguyên nhân có thể nằm ở phần cứng.

Nếu hệ không có giám sát chi tiết, bạn vẫn có thể dựa vào biến thiên theo thời gian. Nhưng càng ít dữ liệu, càng dễ đoán sai, nên tôi thường khuyến nghị chủ nhà hoặc đơn vị vận hành nên ít nhất có theo dõi công suất và trạng thái inverter theo ngày.

Những nguyên nhân thường gặp khiến hiệu suất tụt

Suy giảm hiệu suất không phải lúc nào cũng do tuổi thọ tấm. Có ba nhóm lớn: suy hao do môi trường và vận hành, suy hao điện do kết nối hoặc thiết bị, và suy hao do thiết kế không phù hợp hoặc thay đổi điều kiện.

1) Bụi bẩn, rong rêu và lớp phủ mặt kính

Nhiều mái ở khu vực bụi, gió cát, gần công trình xây dựng, hoặc gần đường xe container. Bụi tạo lớp cản ánh sáng. Rong rêu thường bám ở vùng ẩm, có mái đọng nước theo vệt.

Tôi từng gặp một hệ trên mái công nghiệp, lắp đặt điện năng lượng mặt trời xong ba tháng thì sản lượng ổn. Sang tháng thứ tư, một đợt mưa đầu mùa đến chậm, nắng kéo dài, bụi bám dày hơn. Đến khi vệ sinh, sản lượng bật lên rõ rệt. Nhưng điều quan trọng là: vệ sinh không phải cứ làm theo lịch cứng. Mức độ bám phụ thuộc mưa, hướng gió, và góc lắp.

Nếu bạn làm vệ sinh bằng áp lực cao hoặc chà mạnh, mặt kính có thể trầy vi mô. Trầy vi mô không phải lúc nào cũng nhìn thấy ngay nhưng về lâu dài phản xạ giảm, hiệu suất tụt. Vì vậy, vệ sinh cần đúng cách, nhất là trong mùa nắng nóng khi nước bốc nhanh.

2) Che bóng tạm thời hay "che bóng âm thầm"

Che bóng có thể đến từ cây mới mọc, dây phơi quần áo, ăng ten, mái tôn phụ, hoặc thậm chí là người đứng trên mái để bảo trì. Với hệ có nhiều tấm nối series, chỉ một phần bị che cũng làm giảm đáng kể vì chuỗi bị "kéo theo".

Điều tôi hay nhắc đội vận hành là: che bóng không chỉ là "bóng đổ rõ ràng". Nhiều trường hợp là bóng của cột, bóng của thiết bị trên mái nhưng chỉ xảy ra trong một khung giờ. Nếu bạn nhìn bằng mắt thì có thể bỏ qua, nhưng dữ liệu công suất cho thấy ngay dạng "cắt" ở những thời điểm nhất định.

3) Suy hao do nhiệt và thông gió mái

Pin quang điện phát điện tốt khi nhiệt độ thấp hơn. Khi mái bị bí khí, tấm nóng lên, điện áp vận hành giảm. Thực tế, nếu thiết kế khe thoáng kém, hoặc có lớp vật liệu phủ làm nóng phía dưới tấm, hiệu suất có thể giảm cả mùa.

Tôi từng thấy hệ bị "nâng sai" một chút, khoảng cách giữa tấm và mái ít hơn thiết kế ban đầu, rồi về sau chủ nhà làm thêm máng cáp hoặc kệ đặt sát phía dưới. Hệ vẫn chạy, nhưng công suất trung bình thấp hơn rõ rệt vào những ngày nắng nóng.

4) Lỗi hoặc suy giảm kết nối DC

Phần hư hại thường nằm ở các điểm nối: dây DC, đầu nối MC4, junction box, cầu chì string, hoặc thanh cái. Dấu hiệu có thể không hiện lỗi ngay lập tức, nhưng hiệu suất giảm dần.

Dù không muốn tự leo mái nhiều, bạn vẫn có thể kiểm tra gián tiếp qua dữ liệu: MPPT tụt bất thường, điện áp chuỗi dao động, hoặc log inverter có cảnh báo liên quan đến cách điện hoặc quá dòng.

Một bẫy thường gặp là "tưởng hỏng tấm". Không ít trường hợp tấm vẫn ổn, nhưng một đầu nối lỏng làm tăng điện trở tiếp xúc, làm nóng lên và gây suy hao. Trông không có gì lạ nhưng năng lượng vẫn mất dần.

5) Ảnh hưởng của inverter, đặc biệt là MPPT hoặc giới hạn vận hành

Inverter có giới hạn công suất, giới hạn điện áp vào DC, và chiến lược MPPT. Khi inverter gặp giới hạn hoặc chạy không tối ưu, bạn sẽ thấy Pmax giảm hoặc đường công suất không "mượt" như trước.

Ngoài ra, một số inverter có ngưỡng bảo vệ. Nếu cài đặt sai thông số country code hoặc cấu hình theo topology không đúng, inverter có thể giới hạn công suất sớm trong điều kiện nào đó. Trường hợp này không phổ biến ở hệ chuẩn hóa, nhưng tôi đã gặp khi thay thiết bị hoặc cập nhật firmware.

6) Lão hóa linh kiện theo thời gian

Tấm pin có suy giảm theo tuổi thọ, nhưng tốc độ suy giảm "điển hình" thường là từ từ. Nếu bạn thấy tụt quá nhanh trong thời gian ngắn, hãy ưu tiên nhóm nguyên nhân còn lại như che bóng, bẩn, kết nối kém, nước xâm nhập.

Lão hóa là câu chuyện dài. Kiểm tra suy giảm hiệu suất nên cân nhắc cả tốc độ sụt: sụt dần qua nhiều tháng, so với sụt đột ngột sau mưa bão hoặc sau một lần can thiệp.

Chuẩn bị trước khi kiểm tra: an toàn và dữ liệu

Điện DC của hệ điện năng lượng mặt trời có thể nguy hiểm ngay cả khi inverter tắt, tùy kiến trúc và cách ngắt. Tôi nói điều này không phải để dọa, mà để bạn hiểu rằng "kiểm tra" không đồng nghĩa "đo mọi thứ trên mái".

Trước khi bước lên mái hoặc mở nắp tủ, tôi luôn làm hai việc: ghi dữ liệu và chốt mục tiêu kiểm tra.

- Ghi lại thời gian hiện tượng: bắt đầu từ ngày nào, có liên quan mưa bão, thi công mái, cắt tỉa cây không.
- Tải dữ liệu theo ngày: ít nhất vài ngày trước và vài ngày sau khi thấy giảm.
- Nếu có nhiều MPPT, ghi cả P, V, I hoặc các thông số mà inverter hiển thị.

Nếu bạn có thể, hãy chụp ảnh tổng quan: tuyến dây, vị trí junction box, hướng mái, và bất kỳ chỗ nào trông "khác trước". Nhiều lần tôi tìm ra nguyên nhân chỉ từ một chi tiết trong ảnh, ví dụ một đoạn dây bị xếp khác hướng do có người đi lại.

Quy trình khoanh vùng nguyên nhân theo dữ liệu (không cần lên mái ngay)

Thay vì lao lên mái, cách làm hiệu quả nhất là khoanh vùng theo logic.

Giả sử hệ của bạn có giám sát theo MPPT hoặc theo string:

- Nếu chỉ một MPPT giảm trong khi MPPT khác vẫn chạy ổn: lỗi thường nằm trong chuỗi nối vào MPPT đó, hoặc một phần giàn/đấu nối liên quan.
- Nếu cả hai MPPT đều giảm tương tự: có thể do bẩn mặt kính diện rộng, che bóng diện rộng, hoặc vấn đề vận hành chung như giới hạn công suất, sai cấu hình inverter, hoặc vấn đề phía AC.
- Nếu giảm chủ yếu ở một khung giờ: nghĩ đến che bóng, góc chiếu, hoặc thay đổi phản chiếu.

Trường hợp dữ liệu tổng kWh là chủ yếu, bạn vẫn có thể nhìn dạng đường cong công suất trong ngày. Đường cong "phẳng" hoặc "nhọn" bất thường có thể báo vấn đề dạng clipping do giới hạn, hoặc vấn đề ở một phần chuỗi.

Khi nào cần đo thực địa, và bạn nên đo gì?

Có một điểm quan trọng: đo điện không phải lúc nào cũng trả lời đúng. Nếu bạn đo khi không có nắng đủ, điện áp và dòng sẽ không phản ánh trạng thái thực khi vận hành. Tốt nhất là đo vào thời điểm có bức xạ đủ, hoặc ít nhất là lúc inverter đang phát công suất ổn định.

Nếu bạn là kỹ thuật viên có thiết bị phù hợp, bạn có thể kiểm tra theo nguyên tắc: đo từng phần để tìm điểm rơi.

Tôi đề xuất một checklist ngắn để đội kiểm tra không bỏ sót những thứ "rẻ mà hiệu quả", đồng thời giữ ranh giới an toàn. Đây là danh sách một lần dùng rất thực dụng khi xử lý tại chỗ.

- Kiểm tra nhật ký cảnh báo của inverter trong 7 đến 30 ngày gần nhất, đối chiếu ngày giảm kWh
- Quan sát bằng mắt trên mái: điểm nóng, vết xỉ do cháy, vết rò nước ở junction box hoặc máng cáp
- Kiểm tra tình trạng bám bẩn, rong, và các điểm che bóng mới xuất hiện (kể cả bóng mờ trong khung giờ)
- So sánh ảnh và sơ đồ đi dây: có thay đổi nào sau mưa bão, bảo trì, hoặc thi công phụ trợ

- Kiểm tra lại kết nối DC bên trong tủ (không mở nắp khi không đủ điều kiện), ưu tiên các đầu nối có dấu hiệu oxy hóa hoặc ẩm

Với một số hệ, việc mở hộp junction box hay tách string đòi hỏi quy trình và dụng cụ chuyên dụng. Nếu bạn không có kinh nghiệm, hãy dừng ở mức quan sát và khoanh vùng bằng dữ liệu, rồi mời đơn vị đủ năng lực thực hiện đo cách điện, test string bằng thiết bị phù hợp.

Phân tích theo lỗi phổ biến: từ "đúng chỗ" đến "đúng nguyên nhân"

Để giúp bạn hình dung, tôi kể vài tình huống thường gặp ngoài đời.

Tình huống 1: Giảm đều cả hệ sau một đợt mưa kéo dài

Sau mưa dài ngày, hệ tụt xuống gần như đồng đều. Quan sát thực tế thường không thấy tấm vỡ, không thấy che bóng mới. Lúc này tôi nghi nhiều đến ảnh hưởng ẩm và rò nước ở hộp đấu nối, hoặc suy hao do cách điện giảm.

Dấu hiệu giám sát có thể có cảnh báo liên quan cách điện hoặc lỗi bảo vệ. Nếu không có cảnh báo, đôi khi vẫn cần kiểm tra junction box và đầu nối.

Điểm đáng lưu ý là nước không phải lúc nào cũng làm hệ "ngừng". Nó có thể gây dòng rò nhỏ, khiến hệ vận hành kém hiệu quả hơn, biểu hiện thành giảm năng lượng.

Tình huống 2: Một MPPT giảm mạnh, MPPT còn lại gần như bình thường

Đây là dạng tôi gặp khá nhiều khi một string bị vấn đề. Khi bạn đứng nhìn mái, có thể tấm vẫn sáng bình thường. Nhưng dữ liệu cho thấy chuỗi đó không "bắt" đúng điểm làm việc.

Nguyên nhân thường là một đầu nối lỏng, một cụm tấm bị bẩn nặng hơn, hoặc có che bóng cục bộ xuất hiện. Nếu bẩn, đôi khi cần vệ sinh đúng cách theo từng khu vực, không nên chỉ vệ sinh lướt qua toàn mái vì vết bẩn dày thường tập trung ở một dải.

Tình huống 3: Buổi sáng giảm rõ, trưa và chiều ổn

Dạng này gợi ý che bóng "đúng khung giờ". Có khi là bóng của tòa nhà đối diện thay đổi theo thời tiết, hoặc cây vừa được cắt tỉa nhưng vẫn còn phần ngọn gây bóng trong khoảng giờ nhất định.

Một mẹo nhỏ tôi hay dùng: xem lại video hoặc ảnh từ ngày nghi ngờ, tập trung vào thời điểm bắt đầu tăng công suất. Nếu đường công suất bắt đầu trễ hoặc bị cắt ở một đoạn, đó là "dấu vân tay" của che bóng.

Suy giảm hiệu suất và các mức "đáng lo" khác nhau

Không phải mọi tụt giảm đều đáng xử lý vội theo kiểu tháo ra kiểm tra ngay.

- Nếu hệ tụt nhẹ và nằm trong dải biến thiên thời tiết, thường là do bức xạ thực tế thấp hơn hoặc nhiệt tăng.
- Nếu tụt vừa và kéo dài, cần kiểm tra bẩn, che bóng, và cân bằng MPPT.
- Nếu tụt mạnh hoặc tụt theo sự kiện (mưa bão, thi công, thay đổi trên mái), nên ưu tiên kiểm tra kết nối, hộp nối, và dấu hiệu nước hoặc cháy.

Tôi từng chứng kiến trường hợp chủ nhà gọi đi "đổi tấm" vì thấy sản lượng giảm. Nhưng sau khi kiểm tra dữ liệu, hóa ra inverter giới hạn công suất do cấu hình hoặc do một thanh cầu chì AC bị suy yếu khiến hệ không chạy hết dải công suất. Tấm pin tốt, nhưng hệ không được "hút" tối đa công suất từ nguồn DC sang AC.

Cách kiểm tra để không nhầm giữa “suy giảm” và “giảm vì trời”

Tại công trường, nhiều người so sánh ngày này với ngày kia mà quên mất khác biệt về mây. Để tránh nhầm, bạn có thể dùng cách so sánh theo tỷ lệ hoặc theo đặc trưng đường cong.

Nếu inverter hiển thị năng lượng theo ngày, hãy so sánh trong những ngày thời tiết tương tự: cùng kiểu mây, cùng thời lượng nắng tương đối. Nếu chỉ có số liệu kWh tổng, tối thiểu hãy đối chiếu với mức nắng theo vùng (một trạm thời tiết hoặc nguồn dữ liệu tham khảo) trong khoảng thời đầu tư điện mặt trời gian gần nhau.

Khi không thể đối chiếu, bạn vẫn có thể nhìn dạng công suất trong ngày. Một hệ khỏe thường có đường cong tăng rồi giảm mượt. Hệ gặp vấn đề về chuỗi thường thể hiện chỗ bị “cắt” hoặc đổi dạng rõ rệt.

Lắp đặt điện năng lượng mặt trời: kiểm tra hiện trường cũng là kiểm tra chất lượng lắp

Một số suy giảm hiệu suất không hẳn do lỗi vận hành sau này, mà do lắp đặt ngay từ đầu đã có điểm rủi ro.

Tôi thường để ý các yếu tố sau khi kiểm tra hiện trạng của hệ đã hoạt động một thời gian:

- Độ đều của giàn, tấm có bị cong nhẹ hoặc chịu lực bất thường không. Cong làm thay đổi khe thoáng và có thể tạo điểm nóng.
- Khe thoáng phía dưới tấm có bị chặn bởi phụ kiện thêm vào không.
- Các tuyến dây DC có đi sát bề mặt nóng hoặc bị kẹt dưới kim loại sắc cạnh không, vì lâu dài sẽ ảnh hưởng lớp vỏ dây.
- Junction box và đầu nối có được đặt trong vị trí ít bị ngập nước không.

Không phải lúc nào bạn cũng sửa được phần lắp đặt ban đầu, nhưng biết đúng chỗ “có khả năng” giúp bạn tập trung kiểm tra nhanh hơn.

Khi nào nên gọi đơn vị kiểm tra chuyên sâu (và bạn cần yêu cầu gì)

Có những lớp kiểm tra khó làm bằng mắt thường hoặc bằng thiết bị phổ thông, như test cách điện, đo suy hao cục bộ, hoặc đo nhiệt tại điểm nối.

Nếu dữ liệu giám sát cho thấy vấn đề ở string nhưng không tìm được bằng quan sát, hoặc có dấu hiệu nghi kết nối, bạn nên yêu cầu kiểm tra chuyên sâu. Điều quan trọng là yêu cầu họ nêu phương pháp đo và tiêu chí đánh giá, không chỉ “kết luận cảm tính”.

Một lời khuyên thực tế: hãy chuẩn bị sẵn dữ liệu và ảnh trước khi gọi kỹ thuật viên. Khi họ có dữ liệu, thời gian xử lý nhanh hơn, giảm rủi ro bỏ qua chuỗi đúng nguyên nhân.

Dưới đây là một quy trình kiểm tra chuyên sâu theo kiểu "đi theo nghi ngờ" mà tôi thấy nhiều đội làm hiệu quả. Đây là danh sách thứ hai, dùng khi cần khoanh vùng đến mức string.

1. Đối chiếu log inverter theo ngày giảm, xác định MPPT hoặc vùng công suất giảm bất thường
2. Chọn chuỗi nghi ngờ theo dữ liệu V-I và tách theo nhóm lắp đặt hoặc theo sơ đồ string
3. Thực hiện test an toàn theo thiết bị đo phù hợp để đánh giá tình trạng cách điện và suy hao
4. Đo kiểm tuyến dây, đầu nối, junction box và ghi lại kết quả theo từng điểm
5. Sau khi khắc phục, theo dõi lại ít nhất vài ngày để xác nhận đường công suất phục hồi

Theo dõi sau khi xử lý: xác nhận hệ đã "về đúng quỹ đạo"

Khắc phục xong mà không theo dõi lại thì rất dễ rơi vào vòng lặp "sửa rồi lại giảm". Tôi thường yêu cầu theo dõi theo ít nhất ba kiểu dữ liệu:

- So với chính nó: nhìn đường công suất các ngày sau sửa, có phục hồi đỉnh và thời lượng không.
- So với vùng lân cận: nếu nhiều hệ trong khu vực cùng giảm vì thời tiết, đừng quy hết về lỗi đã sửa.
- So với MPPT: nếu chuỗi bị nghi ngờ đã được xử lý, MPPT liên quan nên cải thiện rõ.

Nếu chỉ cải thiện nhẹ rồi lại tụt, đó là dấu hiệu còn một vấn đề khác ở sâu hơn, hoặc khắc phục chưa đúng điểm.

Một số sai lầm tôi từng thấy khi tự kiểm tra

Những sai lầm này không phải để chê, vì ai cũng có thể mắc khi mới làm hoặc khi gấp.

1) Tập trung vào tấm trong khi lỗi nằm ở đầu nối

Nhìn kính tấm có vẻ ổn, nhưng đầu nối lỏng hoặc ẩm mới là thứ gây suy hao.

2) Vệ sinh theo cảm tính

Vệ sinh quá mạnh làm xước, vệ sinh không đúng lịch theo điều kiện khiến không cải thiện hoặc cải thiện rồi tụt lại nhanh.

3) So sánh kWh theo hai ngày cách nhau nhiều

Ngày một có mây, ngày hai trời quang, so sánh xong kết luận “tụt” rất dễ sai.

4) Đo vào lúc inverter đã giảm công suất vì điều kiện khác

Đo vào lúc nhiệt đã quá cao hoặc bức xạ thấp khiến kết quả không phản ánh tình trạng thật.

Kết lại bằng kinh nghiệm vận hành: cách làm “ít tốn công mà đúng chỗ”

Nếu bạn đang sở hữu hoặc phụ trách hệ điện năng lượng mặt trời, điều tôi muốn bạn giữ trong đầu là: dữ liệu dẫn đường. Khi bạn xem đúng đường công suất, đúng MPPT, đúng khung giờ, bạn sẽ biết nên nghi phần nào trước, giảm được rất nhiều thời gian leo mái hoặc mở tủ không cần thiết.

Suy giảm hiệu suất hiếm khi chỉ có một nguyên nhân đơn lẻ. Thông thường nó là sự cộng dồn: một chút bẩn, thêm một chút che bóng, một đầu nối làm việc kém hơn theo thời gian, cộng với nhiệt độ cao vào mùa nóng. Vì vậy, cách kiểm tra tốt là khoanh vùng theo dấu hiệu rồi kiểm tra theo chuỗi, không phải theo cảm giác “thấy tấm có vấn đề”.

Nếu bạn mô tả cho tôi cấu hình hệ (công suất lắp, số MPPT/inverter, có giám sát theo string không, và hiện tượng giảm bắt đầu khi nào), tôi có thể giúp bạn lập một kế hoạch kiểm tra phù hợp với bối cảnh của bạn, ưu tiên những điểm dễ kiểm tra nhất mà vẫn có xác suất tìm đúng nguyên nhân cao.